Εντυπωσιακό υποκριτικό επίπεδο

>«Αλκηστις» από το Κρατικό Θέατρο Νέων Free Space του Ορέλ

Η παράσταση από τη ρωσική πόλη Ορέλ εγκαινίασε το 14ο Διεθνές Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος. Παρακολούθησα την «Αλκηστη» του Θεάτρου Νέων Free Space στο Κούριο. Δεν ξέρω αν πράγματι υπήρξα τόσες φορές τυχερή ή απλώς η μνήμη διαγράφει κακές θεατρικές εμπειρίες για να μείνει αμόλυντη η αίσθηση του χώρου, αλλά ειλικρινά δεν μπορώ να θυμηθώ να έχω δει κακή παράσταση στο Κούριο. Τυχερή στάθηκα και αυτή τη φορά, και μαζί μου ένα λεωφορείο Ρώσων τουριστών και μια χούφτα Κυπρίων. Ελπίζω τις άλλες δύο παραστάσεις, της Πάφου και της Λευκωσίας, να τις έχουν δει περισσότεροι. Ήταν καλή, ήταν φρέσκια και ενδιαφέρουσα.

Φοβάμαι πως επαναλαμβάνομαι κάθε καλοκαίρι, όταν στα αφιερωμένα στα ετήσια Διεθνή Φεστιβάλ Αρχαίου Ελληνικού Δράματος σημειώματά, εκφράζω την ίδια θέση και κάνω την ίδια έκκληση. Η γεωπολιτισμική ποικιλία των φεστιβάλ επιτρέπει να ανακαλύψουμε νέες προσεγγίσεις στο αρχαίο δράμα, ματιές «απ' έξω», αν θεωρούμε ότι οι κάτοικοι του ελληνόφωνου θεατρικού χώρου, οι «νόμιμοι κληρονόμοι», είμαστε «οι από μέσα». Φτάνει να απαλλαγούμε από μια έμφυτη αλαζονεία, μια απορριπτικότητα, που στις «δικές μας», ελληνικές και ελληνοκυπριακές παραγωγές, δέχεται όλο το φάσμα των αισθητικών προσεγγίσεων, από τον Ροντήρη μέχρι τον Τερζόπουλο, από τον Χαραλάμπους μέχρι τον Μουαΐμη, αλλά μπροστά στις ξένες παραγωγές κρατάμε επιφυλακτική στάση, ωσάν να γνωρίζουμε κάτι που αυτοί δε γνωρίζουν.

Η γεωπολιτισμική ποικιλία των φεστιβάλ επιτρέπει να ανακαλύψουμε νέες προσεγγίσεις στο αρχαίο δράμα , ματιές «απ' έξω», αν θεωρούμε ότι οι κάτοικοι του ελληνόφωνου θεατρικού χώρου, οι «νόμιμοι κληρονόμοι», είμαστε «οι από μέσα».

Μετάφραση: Ιννοκέντι Άννενσκι. Σκηνοθεσία: Αλεξάνδρ Μιχάιλοφ. Μουσική σύνθεση: Ιρίνα Χρυσανίδη. Χορογραφία: Ολέγκ Νικολάεφ, Σβετλάνα Σιεκοτίχινα. Υπεύθυνη χορού: Όλγα Σέλινα. Σκηνικά και κοστούμια: Μαρία Μιχάιλοβα. Φωτισμός: Ελένα Ποδκόλζινα. Παίζουν: Σεργκέι Κοζλόφ, Αλεξέι Κονδρακόφ, Βαλέρια Ζίλινα, Ιρίνα Κοζέεβ, Ροστισλάβ Μπίλικ, Ολέγκ Σέμιτσεφ, Νικολάι Ροζκόφ Αρτούρ Γορμπουνόφ, Αρτέμ Ισάκοφ, Αλεξάνδρ Σαπόζνικοφ, Δμίτρι Λιτβίντσεφ, Μιχαήλ Αρτιόμοφ, κ.ά.

Μέγα λάθος η προκατάληψη, αλλά εξίσου λανθασμένη είναι οποιαδήποτε ομαδοποίηση των πραγμάτων, οπότε ας μη μιλάμε πια για γενικές κατηγορίες και ας δούμε τι μας έδειξε ο θίασος από τον Ορέλ. Η παράσταση χρησιμοποιούσε την εξαιρετική ποιητική μετάφραση του Ιννοκέντι Άννενσκι, και παρ' όλο που οι μη ρωσόφωνοι θεατές δεν μπορούσαν να την απολαύσουν, μπορούσαν όμως να αισθανθούν τη διάχυτη ποιητικότητα που μεταδόθηκε σ' όλο το θέαμα και που πήγαζε από την ποιότητα του κειμένου. Ο φιλοσοφικός και ειρωνικός λόγος του Ευριπίδη απέκτησε τη λεπτή κομψότητα του ρωσικού ποιητικού «αργυρού αιώνα», χωρίς να χάνει το βάθος των υπαρξιακών ερωτημάτων που υπάρχουν στο περί θανάτου ευριπίδειο έργο. Ο φανερά γοητευμένος από την ομορφιά του υλικού που τόλμησε να πάρει στα χέρια του, ο σκηνοθέτης της παράστασης Αλεξάνδρ Μιχάιλοφ, μετέτρεψε την παράστασή του σε ακρόαμα και θέαμα, δίνοντας στο μέλος και στην κίνηση ιδιαίτερη επιλογή, και μα σημαντικό, σχεδόν πρωταγωνιστικό ρόλο. Αυτό έδινε στον σκηνοθέτη την ελευθερία να χρησιμοποιεί συμβολικές μορφές, όπως τις μορφές του θανάτου, αναπτύσσοντας σε μερικά σημεία αισθητική χοροδράματος. Η λυρικότητα των μέσων ισορροπούσε την απλότητα των λύσεων, η οποία σε καμία περίπτωση δεν ήταν τυχαία, αλλά πάντα συνειδητοποιημένη επιλογή και μέρος ολοκληρωμένου αισθητικού σχεδίου.

Το ευαίσθητο ανάγνωσμα του κειμένου επέτρεψε στους συντελεστές να συλλάβουν και να αποδώσουν τη χαρακτηριστική ευριπίδεια αλλαγή ύφους και διάθεσης, όπου η υψηλή λυρικότητα της σκηνής του αποχαιρετισμού της Άλκηστης δίνει θέση στον καυστικό σαρκασμό, με την οποία πλάθεται η μορφή του Φέρη, η τραγικότητα της σκηνής των τύψεων του Άδμητου διακόπτεται με την εμφάνιση του παραμυθένιου παλληκαρά Ηρακλή. Δεν αναφέρω τα ονόματα των συντελεστών, επειδή, όπως φαίνεται στο πρόγραμμα της παράστασης, οι πρωταγωνιστικοί ρόλοι παίζονταν εναλλάξ από δύο ηθοποιούς, αλλά το γενικό υποκριτικό επίπεδο της παράστασης ήταν εντυπωσιακό. Και ελπίζω οι θεατές των παραστάσεων της Πάφου και της Λευκωσίας να μην ονόμπαραν τον τελικό χορευτικό «ελληνικό»» χαιρετισμό, με τον οποίο ο θίασος δεν δίστασε να τελειώσει την παράστασή του.

Με ενδιαφέρον και περιέργεια περιμένω τον Αισχύλο από τη Σλοβενία και τον Αριστοφάνη από την Κίνα.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ